

Per la normalització de l'actual *Benlloch* en *Benlloc*

El procés democratitzador de la nostra societat implica, com no podia ser altrament, l'impuls de la normalització de les pautes lingüístiques socials. Ningú no ignora que, entre els indicadors del procés de normalització lingüística hi ha la toponímia, al capdamunt de la qual cal situar els topònims de proximitat, com ara, els noms del poble, la comarca o el país, els quals assoleixen un relleu especial precisament a causa dels ressorts psicològics d'autoidentificació personal i col·lectiva que generen.

Com ningú no ignora, al País Valencià la normalització dels noms dels municipis ha fet un progrés considerable, del qual, de manera incomprensible, anava quedant desenganxat Benlloc. És hora, doncs, que participem d'aquest programa admirable de normalització social que duu a terme el Govern valencià, tot incorporant-nos a la gran majoria dels municipis del país que tenen el topònim normalitzat. En el nostre cas en concret, la decisió no ofereix complicacions notòries, sinó que més aviat es tracta d'una simple supressió de la hac final que perdura, com a vestigi històric per bé que anacrònic, en la forma actual *Benlloch*.

EL CRITERI ETIMOLÒGIC

No costa d'entendre que *Benlloc* és l'evolució (d'altra banda, produïda d'acord amb les pautes fonètiques de l'entorn, com és normal) d'un primitiu *bell lloc*, i bé que la memòria del poble manté viu aquest significat. Per tant, si atenem en rigor al criteri etimològic, el topònim l'hauríem d'escriure *Bell-lloc*. Segurament, així es va fer durant l'edat mitjana, per bé que els testimonis documentats referents al nostre topònim són tardans. No hem pogut comprovar, per exemple, si el *Belllloc* que apareix a l'escriptura de «donació a Pere de Sant Climent d'una porció d'aigua per al molí que té a Belllloc» (datada a València el 19 de febrer de 1277)¹ correspon exactament al nostre poble. J. Coromines suggereix que sí, per bé que s'ha de reconèixer que l'anàlisi específica que fa del topònim «Bell-lloc del Pla»² no és gaire convincent.

D'altra banda, bé que ens consta que el primer, i únic, *Bell-lloc* documentat a les cartes de poblament valencianes medievals correspon a l'actual Pobla de Benifassà, que ja devia ser anomenada Bell-lloc l'any 1262 (a la carta de poblament sols ix amb el nom llatinitzat: *Pulchro loco*). De tota manera, el topònim no apareixerà amb el nom de *Bell-lloc* fins a la carta de poblament de 1278, que per cert no és la de la Pobla de Benifassà sinó la del veí Bellestar³: «sicut affrontat de prima parte in termino ville de Bell-lloch, et de secunda parte in serra del Boxar».

Com a cognom, *Bell-lloch* o *Belloch* va identificar ciutadans que tenim documentats a l'edat mitjana (a Castelló de la Plana, Sant Mateu, Cervera del Maestrat, Onda, Portell, Castellfort, València, Alzira i Xàtiva), els quals, però, ens consta que eren originaris de Catalunya⁴, segurament de Bell-lloc d'Urgell, sobretot.

¹ Jesús Ernest Martínez Ferrando, *Catálogo de la documentación relativa al antiguo Reino de Valencia*. Madrid, 1934. v. II, núm. 339, p. 1277-1278.

² *Onomasticon Cataloniae*. Barcelona: Curial Edicions/la Caixa, 1994. v. II, 409.

³ Enric Guinot, *Cartes de poblament medievals valencianes*. València: Generalitat Valenciana, 1991, p. 380.

⁴ En concret, E. Guinot els classifica com a procedents de "Segrià, Vallès, Rosselló, Empordà": *Els fundadors del regne de València*. València: Eliseu Climent, 1999, 2 vols.

Recordem que en la fundació de Benlloc els únics referents toponomàstics eren, a la carta de poblament, Beniaixó i Tahalfazar: «terminum alchariarum de Beniayxó et de Tahalfazar, in quibus villam vestram construētis vos et laboratores vestri». Paga la pena de notar que una lectura errònia del canonge Mateu va fer circular *Beniaixó* com a *Benifaixó*. Segons mossèn Betí⁵, la vila degué ser edificada tot d'una («muy luego de dada su carta-población en 1250») de la carta de poblament, datada el 5 de març de 1250. També aleshores seria reconeguda ja com a 'bell lloc'?

En qualsevol cas, la forma toponímica *Bell-lloc/Belloch* referent al nostre poble (amb el dígraf *-ch* clàssic, com a transcripció del so velar a final de mot) degué aclimatar-se a la darrereria de l'edat mitjana i, sens dubte, per influència etimologicista, es mantindria tot al llarg de l'edat moderna i contemporània, tal com testimonien els exemples següents, que ací adduïm tot seguit, precedits de l'any, o segle –i l'autor, entre parèntesis–, excepte en el primer cas: 1445 (Ot de Montcada)⁶, *Belloch*; 1498 (acta notarial)⁷, *Belloch*; 1564 (Martí de Viciana)⁸, *Bell lloc*; 1585 (H. Cock)⁹, *Belloc*; 1611 (Gaspar Escolano)¹⁰, *Belloch*; s. XVII (G. Blaeus)¹¹, *Belloch*; 1681 (Vicent Marés)¹², *Belloch*; 1756 (Jaume Mateu)¹³, *Belloch*; 1776, *Belloch*; 1791 (Franz J. von Reilly)¹⁴, *Belloch*; 1935 (*Llista de noms de municipis*)¹⁵, *Bell-lloc del Maestrat*, etc.

EL MODERN *BENLLOC*

Com degué ser pronunciada la grafia "ll" dels *Belloch* que acabem d'esmentar? Potser al començament va representar un doble so de "ll", que, en tot cas, ben aviat es simplificaria mitjançant una sola grafia "ll", un fenomen fonètic que ha quedat manifest en el nostre gentilici: *bellocquins*. Ara bé, abans d'aquesta simplificació, bé podia haver-se produït una diferenciació dels dos sons de [ll + ll] en [n + ll], que explicaria l'aparició del modern *Benlloc*.¹⁶ En l'explicació d'aquest cas de dissimilació, convindria tenir en compte el fenomen, força estès arreu de parlars valencians, que

⁵ Manuel Betí, «El castillo de Mirabet y sus sufragáneos». *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura*, II (1921), 186-187, 300-303.

⁶ *Les Fulles*, núm. 5, 15 juliol 1985, p. 3-7.

⁷ *Les Fulles*, núm. 5, 15 juliol 1985, p. 8-9.

⁸ Martí de Viciana, *Libro tercero de la Chronica de la ínclita y coronada Ciudad de Valencia y de su Reyno*. València: Joan Navarro, 1564.

⁹ Henrique Cock, *Relación del viaje hecho por Felipe II en 1585, a Zaragoza, Barcelona, Valencia*. Madrid, 1876, p. 205.

¹⁰ Gaspar Escolano, *Segunda parte de la década primera de la historia de la insigne y coronada ciudad y reyno de Valencia*. València: Pedro Patricio Mey, 1611.

¹¹ Mapa de Guillem Blaeus, dins Vicent Castañeda Alcover (ed.), *Relaciones geográficas, topográficas e históricas del Reino de Valencia hechas en el siglo XVIII, a ruego de Don Tomás López*; ed. facs. 2 vols, 1998.

¹² Vicente Marés, *La Fénix troyana*. València: Mateo Penen, 1681, f. 123.

¹³ Jayme Matheu, *Epítome histórico de la villa de Belloch*. Valencia: Joseph Thomàs Lucas, 1756.

¹⁴ Franz Johann Joseph von Reilly, *Des Königsreich Valencia. Nördlicher Theil*. Viena, 1791, II, làmina 572.

¹⁵ N. Primitiu, M. Sanchis Guarnier i J. Giner, "Llista de noms de municipis". *Timó*, 6-7, desembre 1935–gener 1936.

¹⁶ El fet no va passar per alt al professor J. Martí i Mestre, el qual en esmentar Bell-Lloch del Pla, hi anotava: «*Belloch* per dissimilació de les dues palatals laterals»: *Les Ordinacions de la costa marítima del Regne de València (1673)*. Institut de Filologia Valenciana/Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1991, p. 124. La dissimilació la trobem activada en d'altres geminacions primitives, tal com és manifest en les realitzacions de mots com *llojja*, *rellotge*, *amella*, etc., en les quals precisament el primer element de la dissimilació és el sol nasal [n], palatalitzat o no.

posa de manifest la poca consistència de les geminacions i que podem exemplificar mitjançant els casos següents: “tl” > [n+l]: *ametla* > [amenla]¹⁷; “tg/tj” > [ɲ+ʝ]: *rellotge*, *llotja* > [rellonʝe] [llonʝa]. Notem, a més, la funció del so nasal [n] (a banda dels casos de palatalització) en aquests fenòmens de desgeminació.

Siga com siga, tenim la certesa que al segle XV el nom del poble ja havia incorporat la “n” interior (*Benlloc*), d’acord amb el document que va exhumar el professor Víctor Bort: «ya a darrers del sigle XV, 1498, en l’acte de l’Adjutori, llegim “presentis ville Benllochí”, alternant en la forma *Belloch*¹⁸». En efecte, des de temps remots coexisteixen les formes toponímiques *Benlloch* i *Belloch*, aquesta darrera potser afavorida per la mentalitat cultista dels escrivans, mentre que la primera seria la més fidel a la realitat de la llengua viva. Així doncs, al costat dels testimonis de *Belloch*, transcrits adés, cal adduir-ne els següents: 1498, *Benlloch*¹⁹; 1673 (Ordenanzas)²⁰, *Benlloch*; 1719, *Benlloc*²¹; 1786 (B. Espinalt)²², *Ben-lloch*; 1797 (Cavanilles)²³, *Benlloc*; 1826 (Sebastián Miñano)²⁴, *Benlloch*; 1873 (Bernat Mundina Milallave)²⁵, *Benlloch*; 1892 (Joan A. Balbàs)²⁶, *Benlloch*; 1913 (Carles Sarthou Carreres)²⁷, *Benlloch*. Per cert, Sarthou dubtava entre «Benlloch o Bell-lloch», per arribar a la conclusió curiosa i peregrina que el topònim «es corrupción de *Bell-lloch*, Benilloch y antes Benifaisó»²⁸. I una posició semblant a la de Sarthou la trobem, per exemple, en l’erudit mossèn Manuel Betí: «al lugar de Benlloch, y mejor Bel-loch, (lugar bello, o hermoso)»²⁹.

Pel que fa a la solució moderna, *Benlloc*, considere especialment il·lustratius els testimonis de l’historiador local, el doctor Mateu, així com el de B. Espinalt. Segons el primer, «todas estas bellísimas circunstancias de esta villa explicaron sus fundadores con ponerle el nombre de *Bell-lloch*, que varían en algo sus sucesores, porque unos quitan dos ll, y la llaman *Belloch*, y otros las mudan en una n, y la pronuncian *Benlloch*»³⁰. Amb termes encara més explícits, Espinalt confirmava el triomf definitiu de *Benlloc*,

¹⁷ Notem, com a mostra, que la forma *amenles* (< *ametles*) forma part del lèxic d’Antoni Canals.

¹⁸ *Les fulles*, núm. 4 (15.03.85), p. 4.

¹⁹ Vegeu nota 18.

²⁰ *Ordenanzas del Cuerpo militar de la costa marítima de este Reino de Valencia, traducidas del idioma valenciano al castellano y reformadas em 28 de junio del año de 1673*: Benlloch (p. 135, v. II), dins V. Castañeda Alcover, o. p.

²¹ Vicent Gil, “Repoblar para reprimir...”, en *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura*, gener-desembre de 2010, p. 340.

²² Bernardo Espinalt y Garcia, *Atlante español, ó descripción general de todo el reyno de España*, t. IX, *Descripción del Reyno de Valencia*, parte II, Madrid, Imprenta de Hilario Santos Alonso, 1786.

²³ Antonio Josef Cavanilles, *Observaciones sobre la historia natural, geografía, agricultura, población y frutos del Reyno de Valencia*. Madrid: Imprenta Real, 1795-1797, 2 v.— N’hi ha una edició facsimilar, acompanyada de l’actualització pertinent (LACARRA-SÁNCHEZ-JARQUE, 1995-1997).

²⁴ Sebastián Miñano, *Diccionario geográfico-estadístico de España y Portugal*. Madrid: Imprenta Pierart-Peralta, 1826, v. 2.

²⁵ Bernardo Mundina Milavalle, (1873): *Historia, geografía y estadística de la provincia de Castellón*. Castelló de la Plana: Rovira Hermanos, 1873.— N’hi ha edició facsimil: Confederación Española de Cajas de Ahorro. Madrid, 1988.

²⁶ Juan Antonio Balbàs, *El libro de la provincia de Castellón*. Castelló de la Plana: J. Armengot, 1892.— N’hi ha edició facsimil: Confederación Española de Cajas de Ahorro. Madrid, 1987.

²⁷ Carlos Sarthou Carreres, *Geografía General del Reino de Valencia. Provincia de Castellón*, Barcelona: Alberto Martín, 1913.

²⁸ C. Sarthou, *Geografía General...*, o. c., p. 516.

²⁹ M. Betí, «El castillo de Mirabet y sus sufragáneos», BSCC, II (1921), p. 302.

³⁰ J. Matheu, *Epítome...*, o. c., p. 4-5.

a finals del segle XVIII: «La llamaron *Bell-lloch*, que quiere decir *Bello Lugar*, de donde le ha quedado el permanente de *Ben-lloch*»³¹.

Siga com siga, paga la pena de remarcar el contrast que hom detecta entre la pervivència de la forma *Belloch* entre autors diversos i el predomini progressiu i gairebé absolut, a partir del segle XVII, de la forma *Benlloch* en el conjunt de la documentació local belloquina, tant eclesiàstica com notarial. En efecte, tot sembla indicar que la preferència per *Belloch* que manifesten els tractadistes (forasters, notem-ho bé, per bé que tampoc podem desestimar el testimoni del canonge Mateu, un dels grans referents de la història local) respon a la seua sensibilitat cultista, que contrasta amb la consolidació, efectiva i popular, de la forma *Benlloc*, la qual, al segle XVII ja devia trobar-se en el tercer segle de vigència. Així doncs, entre els segles XVI i XIX, van conviure, per bé que a diversos nivells, les dues variants del primitiu *Bell-lloc*: una de caràcter institucional, *Belloch*, de to cultista, i l'altra, *Benlloch*, producte evolucionat de la vitalitat del parlar local.

En aquest sentit, resulta definitiu el testimoni que ofereix la documentació conservada al fons arxivístic de Benlloc, la qual va començar a exhumar, a través de la publicació domèstica *Les Fulles*, el benemèrit professor Víctor Bort Casanova, una mostra de la qual queda reflectida a l'annex. El professor, que va conèixer com ningú aquests fons documentals, va arribar a la conclusió que durant el segle XVI alternaven les formes del topònim *Belloch* i *Benlloch*, «pero des del XVII en avant l'única forma que apareix es Benlloch»³².

Així doncs, sense cap dubte, el nom de *Benlloc* del nostre poble no sols té una antiguitat de cinc-cents anys ben complerts sinó que, a més, als darrers segles ha estat la forma viva i única amb què el veïnat belloquí identifica el municipi. Ben mirat, el topònim *Benlloc* no sols compta amb una història venerable sinó que com a forma alternativa a qualssevol *Bell-lloc* i tant amb valor de topònim com de llinatge el trobem força estès durant els darrers cinc segles, si més no. En aquest sentit, són significatius els dos valencians de cognom Benlloch, l'un Bernat i l'altre Ponç, que el 14 de juliol de 1279 trobem a Alzira, tot i que la transcripció del tal cognom en aquests casos no sembla plenament garantida³³. Així mateix resulta curiós que el viatger il·lustrat valencià del segle XVIII, Antonio Ponz, es referís a Bell-lloc d'Urgell adés mitjançant Benlloch, adés mitjançant Belloch³⁴.

No cal dir que, en constituir-se l'actual estat espanyol a començament del segle XIX, l'administració reconeix el topònim *Benlloch* com a forma oficial única, una decisió que, de manera indirecta, afavorirà la reacció purista segons la qual la forma *Benlloch* serà tinguda per espúria (la «corrupción», d'acord amb l'expressió de Sarthou) i acastellanada. Per la mateixa via purista s'arriba a postular *Bell-lloc* com a topònim genuí, el qual, en tot cas, admetria un complement especificador amb la preposició *de*: *Bell-lloc del Pla* (!) o *Bell-lloc del Maestrat* (!), propostes totes dues estranyes i sense tradició.

³¹ B. Espinalt, *Atlante español*, o. c., p. 102-103.

³² V. Bort, «L'història del nostre poble». *Les Fulles*, núm. 4, 15 de març de 1985, p. 4.

³³ En efecte, els *Benlloch* transcrits per J. E. Martínez Ferrando, *Catálogo...*, o. c., no encaixen amb la documentació publicada per E. Guinot (vegeu notes 3 i 4).

³⁴ *Viage de España, o Cartas...* Madrid, 1772-1794, t. XIV, cartes IV i V.

És evident que per a establir els noms de les coses hem de tenir present l'origen dels tals noms. Vet ací un criteri lingüístic, que es complementa amb l'altre segons el qual en la normalització dels noms intervé el factor de la seua evolució. O, dit en uns altres termes, convé harmonitzar la tradició escrita amb l'oralitat viva.

De tota manera, tampoc no podem ignorar que l'onomàstica certament constitueix una part integrant del cabal lèxic de la llengua, però amb uns trets ben específics i diferencials respecte del lèxic comú. La seua funció individualitzadora o caracteritzadora determina que el topònim, posem per cas, no admeta de ser analitzat de manera estricta amb els paràmetres aplicables al lèxic general. El topònim té un component semàntic local i concret que el discrimina respecte dels mots comuns, de manera que els uns i els altres funcionen amb mecanismes diferents, entre els quals no podem ignorar, ni de bon tros, els d'ordre psicològic. Tothom veu normal escriure el mot comú *escurar*, posem per cas, amb una forma unívoca, qualssevol que siguen les variants amb què siga pronunciat, precisament perquè és un terme que no té connotacions d'ordre personal ni grupal. En aquest sentit convé preguntar-nos: podria ser considerat normal a Benlloc la transcripció *Bell·lloc*? I, en el tal cas, com s'hauria de pronunciar? Ara: davant del caràcter "impersonal" del lèxic comú, el topònim exerceix la funció d'"autoidentificació local", un mecanisme que explica que el topònim siga percebut d'una manera pels seus veïns i d'una altra ben distinta pels forasters. En aquest sentit, un hipotètic *Bell·lloc* com a indicador del poble, avui dia sobtaria a la població belloquina, justament perquè el percebria irreal, estrany i aliè, alhora que la reacció dels forasters en general bé podria ser d'una certa indiferència, o distanciament. Ben mirat, el procés normativitzador postula diverses sensibilitats segons haja de ser aplicat al lèxic comú o a la toponímia, així com al capítol de l'onomàstica constituït pels llinatges.

D'acord amb els criteris de l'onomàstica aplicats al topònim del nostre municipi, podem establir les constatacions següents:

- El nom primitiu del poble va ser *Bell·lloch*, amb el so geminat de la "ll", una realització fonètica que segurament duraria poc de temps. Com a mostra de la reducció a un sol so de "ll" conservem el gentilici *belloquí*.
- L'opció de restituir la forma *Bell·lloc* en el nostre cas sembla una alternativa arcaïtzant. Com a rètol del municipi, *Bell·lloc* seria percebut per la població belloquina com a una solució irreal, estranya i aliena, la qual, en definitiva, en lloc d'afavorir l'autoidentificació del veïnat, hi podria provocar una certa desorientació popular, si no un refús obert.
- Mentre se simplificava la pronunciació de la "ll" potser es va produir el fenomen de diferenciar les dues "ll" en "n + ll": *Benlloc*, d'acord amb una llei fonètica activa en diversos parlars valencians.
- La pronunciació de *Benlloc*, tal com s'ha generalitzat els darrers segles i s'ha consolidat al nostre temps, compta amb una història de més de cinc-cents anys

i degué desplaçar plenament la de *Belloch* (amb una sola “ll”) a la segona meitat del segle XVIII³⁵.

- A partir del segle XVI van conviure, per bé que a diversos nivells, les dues variants del primitiu *Bell-lloc*: una de caràcter institucional, *Belloch*, cultista, i l'altra, *Benlloch*, producte de la vitalitat del parlar local.
- La tradició ortogràfica de la cultura catalana representava el so final de [k] amb el dígraf “ch”, una situació que la codificació contemporània de la llengua (assumida per les Normes de Castelló) ha rectificat suprimint-ne la “-h”. Aquesta norma general, de la qual s'exceptuen els cognoms, és aplicable també als topònims i així han estat normalitzats *Alberic* i *Albuixec*, posem per cas. En qualsevol cas, també en tenim un testimoni venerable, el *Benlloc* del testament de Pere Ensategui, fet el 17 d'abril de 1797.
- Mereix de ser remarcada l'autoritat d'Antoni J. Cavanilles, que ja a finals del segle XVIII, a la seua magna obra *Observaciones...*, s'hi avançava a escriure *Benlloc*, tal com als nostres dies han fet Germà Colón (tesi doctoral, 1952)³⁶, Josep M. Espinàs (*A peu per l'Alcalatén*, 1996) o el professor Francesc Esteve (*En la claror de l'alba*, 2003), entre d'altres, una decisió que guanya adeptes de manera progressiva.

CONCLUSIÓ

Definitivament, el nom del poble ens reclama de ser posat al dia i val a dir que la proposta de *Bell-lloc* sembla arcaïtzant i, doncs, artificiosa, per tal com reproduiria un fenomen fonètic que va desaparèixer a casa nostra durant un antic i lent procés d'uns dos-cents a cinc-cents anys. Per descomptat, les alternatives d'afegir-li complements, com ara *Bell-lloc de Benifaixons*, o *del Maestrat*, o *del Pla*³⁷ (com a eixida per diferenciar-lo dels diversos *Bell-lloc* vius a Catalunya) no són viables, bé per no comptar amb un mínim de tradició, bé perquè incorren en alguna pífia històrica. Paradoxalment, autors que han propugnat *Bell-lloc* no s'estalviaven de caure en una altra contradicció, la d'avaluar un fantasiós gentilici “benlloquí”, ignorants que és *belloquí*.

En definitiva, raons d'estricta ordre lingüístic, de coherència històrica i d'oportunitat actual posen de manifest que el topònim normalitzat ha d'ésser *Benlloc*, com sona i com s'ha d'escriure.

D'altra banda, la transcripció clàssica *Benlloch*, amb la “h” final, manté per a belloquins i belloquines ingredients inequívocs i entranyables d'identificació personal. Ara: ben

³⁵ En aquest sentit, fins i tot comptem amb el testimoniatge de la paremiologia local, que ha estat enriquida mitjançant l'amfibologia [a benlloc tots caben], que correspon a la proposició “Havent(-hi) lloc, tots (hi) caben”.

³⁶ G. Colón, *Vocabulari castellanenc*. Castelló de la Plana: Ajuntament, 2015, p. 56.

³⁷ Ací paga la pena d'adduir el retret que feia J. Coromines a M. Sanchis Guarner, en carta datada el 22 de juny de 1964: «Jo no em fico si Bell-lloc ha d'ésser “Bell-lloc del Maestrat” (com posàveu a *Timó*) o “Bell-lloc de Benifaixons” (com a la *Gramàtica*) o “Bell-lloc” i prou (com fèieu en el llibret de Raixa) o bé “Bell-lloc del Pla”, com proseu ara, però el que us diré de totes maneres és que tants canvis resulten perillosos (...): no us pendran per un home vacil·lant, que no sap estar-se quiet?» (Josep Ferrer i Joan Pujadas, *Epistolari Joan Coromines & Manuel Sanchis Guarner*. Barcelona: Fundació Pere Coromines, 2006, p. 191. Vegeu Santi Cortés, *Manuel Sanchis Guarner (1911-1981). Una vida per al diàleg*. València/Barcelona: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana/Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2002, 271.

mirat, aquesta transcripció tradicional (la qual, sorprenentment, hom ha arribat a considerar castellana davant d'una suposada Bell-lloc valenciana) no deixa de ser una fórmula arcaica, rutinària i superada. Enfront de solucions caduques, els nous temps reclamen modernitzar, sense excuses, elements tan claus en la nostra identificació col·lectiva com ho és, potser en primer lloc, el referent local bàsic: Benlloc.

En definitiva, l'Ajuntament en ple, en sessió tinguda el dia 15 de setembre de 2017 aprova per unanimitat sol·licitar la normalització del topònim del municipi de manera que d'ara endavant siga *Benlloc* (amb el gentilici corresponent *belloquí, belloquina*).

Vicent Pitarch i Almela – Benlloc, agost de 2017

ANNEX

Com a testimoniatge de la transició definitiva del clàssic *Bell-lloch/Belloch* al modern *Benlloc*, hom pot aduir les mostres següents dels textos que va publicar el professor Víctor Bort al butlletí local *Les Fulles*, de l'Associació Cultural Benifayxó:

- 1445: primer document conservat de la història local: pergami del bisbe Ot de Moncada, concedint permís d'edificar ermita dels sants Màrtirs, “nostri loci de Belloch”, “predicti loci de Belloch” (*Les Fulles*, núm. 5, 15 juliol 1985, p. 3-7).
- 1498, 12 juliol: l'acta notarial de l'arribada de la MD de l'Adjutori: “presentis ville Benllochi”, “in predicta villa Benllochi” (*Les Fulles*, núm. 5, 15 juliol 1985, p. 8-9).
- 1499: pergami de l'arxiu parroquial: permís del bisbe Tortosa per a dedicar altar a sant Martí: “loci nostri de Belloch”.
- s. XVI: alternen *Belloch* i *Benlloch*, “pero des del XVII en avant l'única forma que apareix es Benlloch” (Víctor Bort, “L'història del nostre poble”, *Les Fulles*, núm. 4, 15 març 1985, p. 4).
- 1610: albarans d'ajudes a militars; text en castellà: “Benlloch”.
- 1613: pagaments per la construcció de l'església: “presentis oppidi de Benlloch”.
- 1613: arrendament dels ports de la farina, del Molinet: “presentis oppidi de Benlloch” (*Les Fulles*, núm. 16, 15 març 1986, s.p.)
- 1631: testament de Joan Bort: “de la present vila de Benlloch”.
- 1664: arrendament del molí de l'oli; protocol Gregori de Solà: “presentis ville Benllochi”.
- 1665: inventari d'objectes de culte de la parròquia: “de la present vila de Benlloch”.
- 1665: contracte de ferreria; protocol de Gregori de Solà: “presentis ville Benllochi”.
- 1665: picapedrers francesos: “predicte ville Benllochi”.
- 1669: dispensa consanguinitat: “presentis ville Benllochi”.
- 1669: arrendament de la dula dels matxos: “ville Benllochi”.
- 1678: Pere Blasco, notari: “de la vila de Benlloch”.
- 1727: text en castellà: “Benlloch”.
- 1797, 17 abril, testament de Pedro Ensategui: “Benlloc” (sic).